

SEMINARI INTERNACIONAL

PREVENIR L'ABANDONAMENT EDUCATIU EN L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA PROFESSIONAL¹

Palma, 18 i 19 de desembre de 2017

Lloc: edifici Sa Riera

Presentació

El baix nivell educatiu de la població espanyola en general i de la població jove en particular, així com els baixos índexs de participació i titulació en educació secundària professional, converteixen la prevenció de l'abandonament d'aquests estudis en una qüestió estratègica. Les dades són eloqüents (Salvà-Mut, 2017):

-El 42.6% de la població espanyola de 25 a 64 anys (2015) té un baix nivell d'estudis², el 22.4% té un nivell d'estudis mitjans³ i el 35.1% té estudis superiors⁴. Les dades del conjunt de la Unió Europea (UE28) són del 23.5% amb baix nivell educatiu, del 46.5% amb estudis mitjans i del 30.1% amb estudis superiors.

-El 65.8% de la població espanyola de 20 a 24 anys té estudis mitjans o superiors (2014), enfront del 82.2% per la UE28. L'anàlisi evolutiu reflecteix des de 2002 un augment de 2.2 punts en el cas d'Espanya i de 5.4 en el conjunt de la UE.

-L'abandonament primerenc de l'educació i la formació (ATEF) a Espanya (2016)⁵ és del 19%, enfront del 10.7% pel conjunt de la UE28. L'anàlisi evolutiu reflecteix des de 2002 una disminució de 11.9 punts en el cas d'Espanya i de 6.3 en el de la UE. En el marc de l'Estratègia Europea 2020, l'objectiu europeu és que en el 2020 sigui com a màxim del 10%. En el cas d'Espanya, la meta és menys pretensiosa, ja que s'ha ajustat al 15%.

En aquest context, destaca el valor que s'atribueix a l'educació secundària professional en l'increment de la població amb estudis mitjans i la disminució de les taxes d'ATEF (CEDEFOP, 2016).

¹ Aquest seminari forma part del projecte Itineraris d'èxit i abandonament en la formació professional del sistema educatiu de nivell 1 i 2 (Ref. EDU2013-42854-R), finançat pel Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat, l'Agència Estatal d'Investigació i el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) en el marc del Programa Nacional de I+D+I.

² S'engloben en el grup amb baix nivell d'estudis les persones amb una titulació inferior a la d'educació secundària superior. En el sistema educatiu espanyol, es tracta de persones que tenen com a màxim el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatoria (GESO) o equivalent.

³ Inclou les persones amb un títol d'educació secundària superior (Formació Professional de Grau Mitjà i Batxillerat en el cas espanyol) o equivalent.

⁴ Inclou les persones amb titulacions superiors, universitàries i no universitàries.

⁵ Percentatge de població de 18 a 24 anys que ha obtingut com a màxim el títol corresponent a l'educació secundària de primera etapa o secundària inferior (Graduat en Educació Secundària Obligatoria en el nostre sistema educatiu) i que no segueix cap tipus de formació.

Informes recents del CEDEFOP i l'OECD situen entre el 33.5 i el 35% el percentatge de l'alumnat inscrit a formació professional, sobre el total de l'alumnat en educació secundària superior (Cedefop ReferNet Spain, 2015, OECD, 2017), enfront del 48.5% pel conjunt de la Unió Europea (EU – 26) (Cedefop ReferNet Spain, 2015) i el 46% per la mitja de l'OECD (OECD, 2017). A més, s'ha d'afegir que, d'acord amb les dades més recents sobre els resultats educatius en la formació professional de grau mitjà (FPGM), titulen el 50,5%⁶ dels que varen iniciar una FPGM i el 73,61%⁷ dels que van passar al segon curs d'aquesta formació.

En aquest context és fonamental conèixer els factors que condueixen a l'èxit educatiu en l'alumnat que cursa educació secundària professional, amb la finalitat d'elaborar propostes d'actuació basades en l'evidència. Aquest és l'objectiu fonamental del Projecte "Itineraris d'èxit i abandonament en la formació professional del sistema educatiu de nivell 1 i 2" (Referència EDU2013-42854-R), en el qual s'emmarca el Seminari Internacional "Prevenir l'abandonament educatiu en l'educació secundària professional".

Els objectius fonamentals d'aquest seminari són dos:

- (a) Donar a conèixer i debatre els resultats de la investigació actual sobre els itineraris d'èxit i l'abandonament en l'educació secundària professional.
- (b) Reflexionar sobre les estratègies per prevenir l'abandonament educatiu en l'educació secundària professional.

Referències

CEDEFOP (2016). *Leaving education early: putting vocational education and training centre stage. Volume 1: investigating causes and extent*. Luxembourg: Publications Office. Cedefop research paper; No 57.

Cedefop ReferNet Spain (2015). *Spotlight on VET SPAIN 2015*.

<http://www.cedefop.europa.eu/es/publications-and-resources/publications/8104>

OECD (2017). *Education at a Glance 2017: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing.

<http://www.oecd.org/edu/education-at-a-glance-19991487.htm>

Salvà-Mut, F. (2017). Formació i competències del capital humà de les Illes Balears. *Anuari del Treball de les Illes Balears 2016*. Palma: Conselleria de Treball, Comerç i Indústria. Govern de les Illes Balears. P.169-184

⁶ Percentatge d'alumnat que va finalitzar els estudis l'any 2014-15 sobre el total de matriculats en primer curs d'aquests estudis l'any 2013-14. Elaboració pròpia a partir de:

https://www.educacion.gob.es/educabase/tabla.do?sel_1=19&busc_1=&cri1=00&cri1=01&c

⁷ Percentatge d'alumnat que va finalitzar els estudis l'any 2014-15 sobre el total de matriculats en segon any d'aquests estudis en el mateix curs acadèmic. Elaboració pròpia a partir de:

<https://www.educacion.gob.es/educabase/menu.do?type=pcaxis&path=/Educacion/Alumnado/Matriculado/2014-2015RD/RGCiclosGM&file=pcaxis&l=s0>

SEMINARI INTERNACIONAL
PREVENIR L'ABANDONAMENT EDUCATIU EN L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
PROFESSIONAL

Programa

Dia 18 de desembre:

8.30 a 8.50: Acreditacions i documentació

9.00 a 9.15: Presentació del Seminari

9.15 a 10.30: Polítiques, estratègies i recursos per prevenir l'abandonament de la Formació Professional a Europa. Irene Psifidou. CEDEFOP.

10.30 a 11.30: Participació en la formació professional de grau mitjà i resultats educatius: una aproximació al cas espanyol. Francesca Salvà. Universitat Illes Balears-UIB.

11.30 a 12.00: Pausa cafè

12.00 a 13.00: Presentació de resultats de Balears: "Tipologia de l'alumnat de cicles formatius de grau mitjà". Antoni Cerdà. Universitat Illes Balears-UIB.

13.00 a 14.00: Presentació de resultats de Catalunya: "Apunts del perfil dels joves en els programes d'FP (nivell 1) en el context català i claus per la millora d'aquests programes des de la perspectiva docent". Patricia Olmos i Oscar Mas. Universitat Autònoma de Barcelona-UAB.

14.00 a 15.30: Pausa para dinar

15.30 a 16.30: Sessió de pòsters

16.30 a 18.00: Panell de discussió sobre l'ús del kit d'eines del Cedefop per abordar l'abandonament primerenc de la formació professional. L'objectiu és proporcionar una orientació pràctica de prevenció als agents involucrats en la formació professional a les Balears.

Dia 19 de desembre:

8.30 a 10.00: Reptes de l'educació secundària professional a Espanya: la formació professional dual. Taula rodona moderada per Fernando Marhuenda (Universitat de València-UV) amb la participació de les persones responsables d'FP de cada una de les comunitats autònomes que participen en el projecte (Balears, Catalunya i València).

10.00 a 11.00: Presentació dels resultats de la Comunitat Valenciana: "Itineraris d'èxit i abandonament a FP de nivell 1 i 2 a València". Almudena Navas i Míriam Abiétar. Universitat de València-UV.

11.00 a 11.30: Pausa cafè

11.30 a 12.30: Three Types of Tightrope Dance in the Comeback Process⁸. Mette Bunting i Geir Moshuss. University College of Southeast Norway.

12.30 a 13.30: Transition des apprentis dans les filières à faible niveau d'exigence en formation professionnelle initiale et arrêts d'apprentissage⁹. Barbara Duc. Institut Fédéral des Hautes Études en Formation Professionnelle (Lausanne, Suisse).

13.30 a 14.30: Les formateurs et formatrices en entreprise, acteurs et témoins de la transition des apprenti-e-s¹⁰. Nadia Lamamra. Institut Fédéral des Hautes Études en Formation Professionnelle (Lausanne, Suisse).

14.30: Clausura.

⁸ La presentació serà en anglès.

⁹ La presentació oral serà en francès i el material d'ajuda a la presentació serà en castellà.

¹⁰ La presentació oral serà en francès i el material d'ajuda a la presentació serà en castellà.